

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak helyben, házhoz hordva:	
Egész évre	9.80 korona
Félévre	4.80 "
Negyedévre	2.40 "
Egy hónapra	—80 "

SZERKESZTŐSÉG:
EGRESSI-UTCA, KOVÁCS-HÁZ.
Telefon-szám: 5—10.

Kiadóhivatal: HUNGÁRIA-NYOMDA SZABADKA,
Batthyány-utca. — Telefon-sz. 62 és
HEUMANN MŰR könyvkeres. SZABADKA, Főter.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:	
Egész évre	12.— korona
Félévre	6.— "
Negyedévre	3.— "
Egy hónapra	1.— "

TELEFON.

Szent-István napi körmenet.

Tüntetés a Gotterhalte ellen.

Budapestről jelentik: A szent Istváni körmenetre tegnap reggel hat órakor kezdett gyülekezni az udvari templom előtt a nép. A körmenet pontban hét órakor indult a koronázó Mátyás templom felé. Elől mentek a katonák, aztán a zenekar, majd a díszes egyházi ornátusban a papok Kohl Medárd dr. vezetésével, azután az országyűlés és a kormány tagjai következtek. A miniszterek közül Wekerle miniszterelnök és Zichy gróf a király személye körüli miniszter jelent meg. Az istentisztelet kilenc órakor kezdtek a Gotterhalte hangjaival. Mikor a Gotterhalte első üteme felhangzott, a hallgatóság közül *abcug* és *pfuj* szavak hallatszottak, majd másodízben is nagy zaj keletkezett.

— Le a hóhérnótával! kiáltották mindenfelől.

A rendőrség tizenegy tüntetőt akiknek mindegyike a Kurucifjak társaságához tartozik, le tartóztatott, de igazolás után szabadon bocsájtotta őket. A kuruc ifjak társasága tiltakozó táviratot küldött Batthyányi Tivadarnak a társaság elnökének és megkérte Nagy György képviselőt, hogy a Házban az eset miatt interpelláljon.

A bedőlt oszlop sebesültjei.

Budapestről jelentik: A szent István nap ünnepi hangulatát óriási szerencsétlenség zavarta meg. Míg a tömeg a királyi palota előtt gyülekezett tegnap a körmenetre, az oszlopcsarnok egyik oszlopa bedőlt. A leeső oszlop súlyosan megsebesítette Nagy István lakatossegédet, Friedmann József és Szlavek Gábor iparossegédek. A megsebesített embereket a Rókus kórházban ápolják. A vizsgálat megindult annak kiderítésére, hogy kit terhel a felelősség.

Aerenthal Ischiben.

Budapestről jelenti tudósítónk: Aerenthal báró, közös külügyminiszter tegnap Ischibe érkezett. A király hosszabb magánkihallgatáson fogadta a minisztert.

Vallott a bankrabló.

Zürichből jelentik: Orlov Péter a flumei bakrablás egyik tettese ma Zürichben bevallotta, hogy ő lölte le Milos igazgatót, a pénzt is ő vette magához, s annak egy részét Spektornak adta át, aki elmenekült vele. Orlov kiadatása iránt megindult az eljárás.

A Szent István-díj győztese.

Budapestről jelentik: Tegnap került döntésre a legrégibb magyar löverseny-díj a Szent István díj, amelyet Rouzuin (lovagolta Hevit) nyerte meg a favorit Hírnök II. ellen. Hírnök ötödik lett. Totalizátor 10:42, 20:106.

Kigyulladt a Gschwindt-gyár.

Budapestről jelentik: Tegnap hajnalban nagy tűz volt a fővárosban. Kigyulladt az Üllőuton levő Gschwindt féle szeszgyár. A tűz lokalizálása négy és fél óráig tartott, a szeszartányokat sikerült megmenteni, csak a főépület égett le félig. A kár így is jelentékeny.

Gyilkos vő.

Resicabányáról jelentik: Usum György nemrég feleségül adta a lányát Lubnici Jánoshoz. Az após és a vő folyton civakodtak egymással. Usum ma botl a kezében nekirohant a vejének, hogy leüti, mire Lubnici kaszárt ragadott s apósát derékon ketté vágta. Usum György rögtön meghalt. A gyilkos vőt letartóztatták.

Marosvásárhely veszedelme.

Marosvásárhelyről jelenti tudósítónk: Tegnap este heves felhőszakadás volt a városban amely egy óra hosszat tartott. A víz teljesen elborította a főteret, beömlött a lakásokba. elepte a pincéket. A lakosság között nagy a pánik.

A válság megoldása

Beszélgetés Lányi Mórral, a regőcei kerület orsz. gyűl. képviselőjével.

A politikában ide s tova véget ér a kánikulai szünet. Holnap politikai nagygyűlés lesz Szegeden. Ez már előzenéje a szesznek s az egy-két nap múlva megkezdődő hangos politikai életnek. A kormányfő, a pártok vezetői lassanként visszatérnek a külföldi furdókról, a tanyáról s ha a pártklubokban esténként még csupán a szolgák unatkoznak is, Budapestben, a képviselők vacsorázó helyein, a politikai kávéházakban mind több és több képviselő tünik fel.

Talán soha nem volt olyan bizonytalan a magyar politikai élet, mint most. A párkeretek elmosódtak. Ember legyen az, aki most tisztán lát.

A nyár elején a képviselők pihenni mentek szét s irthagytak egy zür-zavaros, kusza helyzetet azzal, hogy az őszig majd megoldódik. A nyár folyamán eddig még mi sem történt arra, hogy a megoldás létrejöjjön. Az egyes pártokra ciók vezetői leveleket vártak egy-két képviselővel, de nem lehet tudni, hogy ez a levelezés új pártalku ásoznak lesz-e kiinduló pontja, vagy csupán az erőviszonyok tisztázására szolgál.

A közvélemény pedig érdeklődéssel vár feleletet arra a kérdésre, hogy mi lesz?

Lesz-e fuzió, felbomlik-e a koalíció, lemond-e újból a kormány, kikből áll az újalakulás, lesz-e önálló bank, elkészít-e a választói reform s milyen alapokon? Mindez csupa kérdés. Igazán érdekes kérdőjel mered minden mondat után.

Erről a nagy bizonytalanságról, a már meglátható kivétel utról nyilatkozik most a Bácsmegeyi Napló hasábjain Lányi Mór a regőcei kerület országgyűlési képviselője.

Lányi Mór szavai sulyban és jelentőségben messze túlhaladják az általagot. Parlamenti szereplése, különösen az adóreform tárgyalásokon mondott beszédei és az önálló bank kérdésében adott szakértői véleménye megmutatták, hogy értékes, tudós munkaerő, a mai parlament egyik kivételes tehetsége. Az ő véleménye tehát mindenképpen nagy érdekfeszítő tarthat számot.

Munkatársunk kérdéseire Lányi képviselő a legnagyobb készséggel válaszolt.

Lesz-e fuzió? Én nem bízom benne. A fuziónak valami határozott programmal kell létrejönnie. Csinálni kell valamit, én pedig eddig csak arról hallottam, hogy a létesítendő fuzió mit nem csinál. Nem csinálja meg, vagy legalább is elhalasztja az önálló bank kérdésének a megoldását. Én

lehetetlennek tartom, hogy fuzió jöjjön létre azon az alapon, hogy a pártok felfüggesztik a programjukat s elveiket. Lehet, hogy a fuzió nem volna végleges alakulás, csak átmeneti időre szólna, de ma már a közvélemény nagyon tisztában van azzal, hogy mit jelent a politikában ez a szó: átmenet.

Nem hiszek a fuzióban azért sem, mert itt is meg volna az a bizonytalanság, melyet a koalíciós pártok tagjai között bent a pártokban is gyakran láttunk. Csak vissza kell emlékezni az adóreform tárgyalására. Alkotmánypártiak szavaztak a függetlenségi határozati javaslatok mellett, függetlenségek szavaztak a saját pártjukbeliek által beadott határozati javaslat ellen. Ez nem lenne másképp a fuzióban sem. A választói reformjavaslat tárgyalásánál feltétlenül érvényesülni kívánnának a különböző felfogások a fuzióban. Ez pedig azt eredményezné, hogy vagy felbomlik az egész fuzió, vagy pedig a szükséges kompromisszumok folytán a választói javaslat korszajvaslattá válik. Hiszen láthattuk a koalícióban, hogyan rukkoltak ki meglepetészerűen módosításokkal egyes javaslatoknál, amelyek aztán az egész törvényjavaslatot a fejetejére állították.

Aztán meg mivégre alakulna az egész fuzió? Hogy a választói jog reformját megcsináljuk. Hiszen azt megcsinálhatta volna a koalíció is, amely szintén az új választói reform jegyében jött, de hiányzott éppen ebből is a szükséges egységes felfogás.

És ha valahol nem látunk tisztán, akkor a választói reform javaslatnál nem. *Milyen lesz az a reform, amely egyesít bennünket.* Ezt nem tudjuk még ma. Csak halljuk itt-ott, hogy Andrássy hajlandó bizonyos módosításokat tenni az eredeti javaslaton, de hogy ez miből áll, azt nem tudjuk.

Lesz-e háromszavazat, vagy csak kettős? Megmarad-e az analfabétákra vonatkozó az az intézkedés, hogy tiznek a szavazata számít egy szavazatot? Nem lehet egyesülni egy célban, ha nem tudjuk, mi az a cél. Nem lehet közös erővel munkálkodni egy olyan javaslatért, amelyet még nem ismerünk. En bizom Andrássy talentumában, bizom Kossuth vezérségében, s bizik bennük a parlament magyar pártjainak legtöbb tagja. De pusztán csak a személyi bizalom és egyedül a személyi kultusz nem lehet politikai program, nem lehet alapja a pártok egyesülésének.

Még ha létre is jönne a fuzió, én azt hiszem, hogy az a választói reform tárgyalásánál vagy felborulna, vagy ismétlem, a javaslatból korcsotörvény válnék. Elvégre ha egy ilyen nagyjelentőségű, az ország érdekeit olyan mélyen és olyan messze időkre érintő törvényjavaslat tárgyalásánál a parlamenti többség nem teljesen egységes, akkor hiányzik az életerő és a lélek, amelylyel ezt a nagyfontosságú javaslatot megcsinálni lehet. A részleteknél olyan összeütközések lesznek, amelyeket eliminálni alig lehet. Én például a pluralitásnak sem vagyok híve, de a pluralitást titkos szavazással egyenesen non sensnek tartom.

Magam sem óhajtom azonban, hogy a szavazók egyszerűen eszközök legyenek a nemzetiségi agitátorok kezében, sem pedig azt, hogy a vezetés a szellemi intelligencia kezéből kiessék és visszafel haladjunk. De ezt némi kautélákkal el lehetne érni. Például, ha a szavazás azokban a kerületekben volna a titkos, ahol a választóknak legalább 50 százaléka magyar anyanyelvű s egy bizonyos nagyobb százalék magyarul írni olvasni tud. A többi kerületekben addig, míg ez az állapot el nem következik, legyen a szavazás nyílt.

Hogy ki oldja meg a választást és milyen uton-módon, azt most még lehetetlen megmondani. Jóslat volna ez csupán, amelynek nincs semmi tárgyi alapja. Azt hiszem azonban, hogy még ebben az évben meglesznek az új választások. Pártok és képviselők úgy készülnek az elkövetkezendő küzdelemre, hogy az új választások által oldódik meg az a sok függő kérdés, amely megoldatlanul mered felénk.

Mit vallott Jánossy Aladár?

A Bács megyei Napló megtudta Jánossy hies vallomásának hiteles részleteit, amelyeket a szabadkai királyi ügyészség még a védőügyvédek előtt is titkolt.

Hogyan főzték ki a gyilkosság tervét?

Mariska nem beszámítható.

— A Bács megyei Napló saját tudósítójától. —

Szabadka, aug. 21.

A Haverda ügy, amely már eddig is annyi hihetetlen fordulatot, váratlan érdekességet szolgáltatott, ma újabb szenzációkat hozott. Ezek az új események, amelyek megszerzése közepesen felül álló riporteri ügyesség eredménye, egészen bevilágitanak abba a rejtélyes ügybe, amelybe ezer és ezer szál fut egybe, hogy a végén egy rettenetes és érdekfeszítő körülmények között elkövetett gyilkosság szünetvénnyé alakuljon.

A mai napnak tulajdonképpen két szenzációja van. Az egyik: *Jánossy hiteles vallomásának a megszerzése*. A másik az orvosszakértők véleménye. Az első csupán érdekesség. Érdekes a pszichológusnak és a jogásznak egyaránt. Megtudjuk belőle, hogy hogyan formálódott ki a Royal-kávéház törzsasztala körüli és a Törökutca 8 as számú ház apró lakásában egy páratlanul érdekes bűntény gondolata, amelybe belejátszik minden: szerelem és pénzvág, gyűlölet és ravaszság s főleg egy irtózasos család élet egyre jobban kidomborodó váza.

A másik szenzáció, hogy tudniillik *Jánossy és Vojtha beszámíthatóak*, ellenben *Mariska csak korlátozottan beszámítható*, a legnagyobb érdekessége az ügynek, amióta csak kiderült, hogy Haverdáné elpusztulásában a saját lánya, az elzúllott deszentrászony is bűnös. Ez az orvosi vélemény döntő befolyással bír *Mariska bűntelére*. Ha a budapesti orvost szakértők, akik Mariskát és Jánossyt feltétlenül meg fogják vizsgálni, ez a szakértői véleményt megerősítik-akkor Haverda Mariska hóhéhar nyaka semmiesetre nem kerülhet a hóhér kezébe. Sőt, igen valószínű és a valósághoz közelálló az a feltételezés, hogy *Mariskát felmentik és szabadon bocsátják*.

Ez a többi vádlottak sorsát is megkönyvli. Először, mert mindent Mariskára tolnaknak, másodsor, mert a méltányos és a törvény szellemét néző bíróság a vádlottak bűnét egymáshoz viszonyítja és a bűnteléseket is így, arányosan rója ki.

Ezek a róptóben vázolt következményei annak a szenzációs érdekesség leleplezésnek, amelyet a Bács megyei Napló hosszú munka és fáradságos utánjárás után itt Szabadkán és tena Budapestben megszerzett. Részleteink a következők:

Jánossy vallomása.

Jánossy vallomása elsőrangban érdekes. Érdekes, mert egészen bevilágit abba a rejtélyes szövetségbe,

amely ezer és ezer érzelemből, hangulatból és tényből szövődött össze s amelyik eddig nem engedte tisztán látni a szereplők kétségkívül érdekfeszítő alakjait. Azok az adatok, amelyeket ez a vallomás tár elénk, gyönyörűen kidomborított képét adják Jánossynak, Vojthának és Mariskának. Vojtha a hidegen tervelő, nagy koponyájú tanácsadó, Mariska a megromlott izlésű, kábítón bűnös hisztérika és Jánossy a vak, szerelmes eszű: együtt egy csodálatosan zűllött, feneketlen máységű társaság képét adják. Szerelem és pénzvág, gyűlölet és ravaszság, beteges terheltség és józan egészség gyönyörű fonádkká kuszálták össze azokat a szálakat, amelyek a rémtett indító okaihoz vezetnek.

Hogyan ismerkedett meg Jánossy Mariskával.

Jánossy Ujpesten volt tanácsjegyző, amikor a véletlen összehozta Mariskával, aki akkor már elváltan élt az urától, Jarmatzky Sándortól. Jarmatzky hivatali főnöke volt Jánossynak és mint ilyen többször megkérte, hogy menjen el a kis fiával Mariskát meglátogatni, aki akkor a Royal-szállóban lakott. A viziteknek szerelem lett a vége és nemsokára Jánossy viszonyt folytatott Mariskával. Emiatt Jarmatzky megharagudott rája és Jánossynak rövidesen távoznia kellett. A felesége is ott hagyta ekkor a gyilkost, aki teljesen egyedül maradt.

Ezerkilencszáznyolc végén Rákospalotán lett Jánossy községi jegyző. Azonban ezt az állását is elhanyagolta, úgy hogy 1909. március végén innen is kitették. Ekkor már együtt lakott Mariskával a Törökutca 8. szám alatt. Közös háztartásra léptek.

Most már egyiküknek sem volt pénze. Azokból a koronákból éltek, amiket Klein Pál Lipót molnárzsebéből lehetett nagynehezen kicsalni. Nem tudtak mihez fogni, tanácsotlanul állottak. Ekkor lépett közbe Vojtha.

„Meg tudnám ölni az anyádat.”

Vojtha tanuja volt Haverda Mariskának az aoyja ellen indított öröksőségi perben. Ettől a pertől sok függött. Az egész jövő és egy jobb, kényelmesebb élet. S ezért nagyon fonos volt, hogy mit vall Vojtha. Mariska levelet írt neki, amelyben megkérte, hogy látogassa meg. Vojtha el is jött s ezt a látogatás nyomán követte a második, harmadik és

tizedik. Ettől kezdve mindennap együtt voltak.

A közös pénztelenség egygyorrasztotta őket. Mindennap találkoztak hol a Royal-kávéházban, hol Mariska lakásán. Ilyenkor mindig az örökség volt a beszélgetés tárgya és az, hogy Haverda Boldizsárné milyen leketlen. Mariska rettenetes dolgot tudott az örögasszonyról mondani, úgy hogy Jánossy, anélkül, hogy ismerte volna, leirhatatlanul gyűlölte Haverdánét, akit minden baj okozójának tartott.

Egyszer, február végén elkeseredésben így tört ki Jánossy:

— *Meg tudnám ölni az anyádat, cat a kegyetlen, gonosz asszonyt, ha csak segíthetnék rajtad!*

Az egész társaságot elfogta a borzadás és percekig csend volt. Vojtha törte meg a kínos szünetet, lassan, rokdelt hangon ezt a megjegyzést tette:

— *Hogy lehet ilyen bolondokat beszélni?*

Azután nem jött erre többé szó, amíg aztán egy ravasz kis mesével Mariska újból meg nem pendítette a gyilkosság eszméjét.

A végzetes álom.

Ennek igen érdekes története van. Március negyedikén a Royalban ültek együtt Mariska, Jánossy és Vojtha. Közömbös dolgokról beszélgettek.

Egyszerre Mariska minden átmenet nélkül így szól Jánossyhoz:

— *Képzeld csak, micsoda furcsa álom volt. Azt álmodtam, hogy te meg én megöltük az anyámat. Agyonlőtük. A hullája csupa vér volt. Aztán elrojtettük a padlóra és megszöktünk.*

Ettől kezdve már elhatározott dolog volt, hogy Haverdánét megölik, csupán a részleteket beszéltek még meg. Itt jutott Vojthának szerep. Ő adta a tanácsokat. Jánossy magára vállalta a gyilkosság kivitelt, Vojtha az előkészítést és Klein Pál Lipót gondoskodott arról, hogy meglegyenek az alibi-tanuk. Főleg Popper Gyulára számítottak.

Megbeszéli a részleteket.

Vojtha azt ajánlotta, hogy Jánossy menjen le két hétre Szabadkára lakni, Mariska pedig költözzön el Abbázába, nehogy gyanakodjanak rája.

Jánossy ez ellen hevesen tiltakozott s azt mondta, hogy ha megváltoztatják rendes életmódjukat, mindjárt gyanuba keverednek. Ezért aztán ettől a tervtől el is állottak,

Vojtha azt akarta, hogy Jánossy, ha a gyilkosság után elfogják, nyomban löjje magát föbe, nehogy ők is bajba kerüljenek.

Mariska erre szörnyű jelenetet csinált.

— *Inkább nem kell semmi. Nem engedem, hogy Jánossy meghaljon miattam* — s ezzel kegyesen elkezdté sirni.

Megállapodtak abban, hogy Vojtha leviszi Szabadkára Jánossyt, ellátja a szükséges tudnivalókkal, megmutatja neki Haverdánét és akkor Jánossy egy kedvező alkalommal végrehajtja a gyilkosságot.

Jánossy Szabadkán.

Jánossy legelőször március 27-én volt Szabadkán. Vojtha nem jött vele, hanem csak itt, az állomáson találkozott. Vojtha Hódmezővásárhelyről, 6 pedig a fővárosból érkezett. Egyenesen a szőlőbe mentek, megnézték a helyszínét és Haverdáné házát. Magával az őregasszonnyal nem találkoztak, ezért visszautaztak Pestre.

Kovács Géza.

Két nap múlva Jánossy újból lejött, de most már egyedül. A Báránynak vett lakást. A nevét vékony, kalligrafikus betűkkel írta be a vendéglönyvbé, így:

Kovács Géza.

Harmincegyedikéig maradt itt. Ez alatt azzal az ürüggyel, hogy Vinkler Elemér dr. ügyvédi irodáját keresi, bement a Haverda-házba is, ahol találkozott a vén asszonnyal.

Pesten aztán beszerezték és kipróbálták a revolvereket, Április másodikán azzal a szándékkal jött Szabadkára, hogy végrehajtsa a merényletet. Várta is a szőlőnél Haverdánét, de az özvegy a rossz idő miatt nem mozdult ki a házból.

A gyilkosság napja.

Április tizenkilencedikén délután egy órakor Jánossy Pestről Szabadkára jött. Négy óráig a törvényszéki épület előtt levő villamos-megállóban várta Haverdánét, aki Deák-nő kísérelében meg is érkezett. Együtt szálltak fel a kocsiira. Haverdáné a gyermekmenhelynél lezállt, de Jánossy még egy állomásnyira ment a villamoson és csak a huszáraktanyánál ugrott le a kocsiórl.

Hat óráig várta Haverdánét a szőlő előtt, amíg az asszony feltűnt az uton. Háttal állott feléje és mikor közelébe ért, agyonlőtte.

A 6óbit, hogy hogyan menekült, hol volt, megírták már a lapok. Egyetlen új részlete a menekülésnek csak az, hogy Jánossy, ahogy egy drót-szövényen átgugrott, *felhagyotta a bal-karját*, ahonnan hatalmas sugárban tört elő a vér. Gombostűvel össze-tűzte a ruháját és úgy várta a Landovits-féle vendéglőben, mikor indul az éjjeli szegedi vonat. A sebe folyton vértzett és nagyon félt, hogy a vér átütődik a kabátján és akkor esetleg felismerik. Megváltatta a jegyét a pikkolóval és Szegeden keresztül Kőbányára utazott. Azért Kőbányára, mert sok detektív ismerősé volt és félt, hogy azok Budapesten várják.

„Most már boldog vagyok.“

Mariska ezalatt izgatottan várta az eredményt. Úgy beszélték meg Jánossyval, hogy az Erzsébet-téren fognak egymással találkozni. Jánossy

egyenesen ide ment. Mariska nem volt ott.

Akkor a Török-utcába sietett Mariska lakására. Itt levé várta.

Jöjj értem, Ali, Klein Pál Lipótkóhoz. Ott várlak. Ölel Mició.

Jánossy a Király-utcába sietett, a szövetkezeti bankár lakására. Ott volt Mariska. Késő éjjel, virrasztva várta. Közömbös dolgokról beszélgettek. Jánossy és Mariska egy pillanatra egyedül maradtak. Jánossy tömpán jelentette ki:

— *Megvan.*

Mariska odasugta neki:

Most már boldog vagyok — és megcsókolta.

Ezt valja Jánossy.

Másnap őrizet alá vették és ötödnap letartóztatták.

Mariska és Vojtha.

[Mit vall Mariska?

A szabadkai börtön dzsentri lakóját nem tudta megörni a vizsgálói fogság. *Mariska tagad.* Azt mondja, hogy ő nem tudott a gyilkosságról.

A következőket vallja:

1879. jan. 3-án született. Szabadkán járt iskolába. Négy polgárit végzett. Husz éves korában a szlizei Jarmatzky Sándorhoz erőltették, akit nem szerelt. Jarmatzkynek az esküvő után egy hónapra le kellett volna tenni az ügyvédi vizgát, de mezbukott. Emiatt Haverdáné annyira székroztta, hogy az anyós elől Pestre költöztek. Itt Jarmatzky havi 100 koronát keresett és Haverdáké 200 koronával segítettek az új háaspárt. Négy év múlva gyerekük született: Jarmatzky Jenő.

Egész eddig — valja Mariska — hü volt az urához. Azonban költségek életmódjukkal rövid idő alatt 100000 korona adósságot halmoztak össze, úgy hogy folytonos zaklatásoknak voltak kitéve. Ez a körülmény és az, hogy az urát nem szerette, hamar a züllésbe kergette. Pénzre volt szüksége, s ezért megszokott az urától.

Mladonicky Kálmánnal lépett közös háztartásra. Közben az ura elvált tőle, Mladonicky sem bírta ki sokáig és szakított vele.

Etől kezdve rohamosan züllött. Az esteit mindig vidám férfiak társaságában, mulatozva töltötte.

Mariska és az anyja.

Közben meghalt az apja és Haverdáné megvonta tőle a havi segélyt. Haverdáné különben is gonoszul bánt vele, Szinte belekergette a bünbe. Még mikor Jarmatzkyval együtt élt, kérve-kérte az anyját, hogy engedje meg, hogy elváljon az urától és nőül mehessen Mladonickyhez, Haverdáné azonban hajthatatlan maradt. Hiába hittakozott Mariska arra, hogy Dengléné, a nővérének a válásába is beleegyezett, az özvegy kegyetlenül ragaszkodott az első elhatározásához. Ez tetten tönkre az ő életét — mondja Mariska.

Mit tud a gyilkosságról?

Nem tagadja, hogy gyűlölte az anyját, de egy percig sem akarja elismerni, hogy a gyilkosságban része lett volna. Ő nem tudott előre semmit. Azt azonban nem tagadja, hogy Klein Pál Lipótkánál Jánossy bevalotta neki, hogy megölte az anyját. Ő azért nem szól semmit a dologról, mert nem akarta Jánossyt

elárulni. Ő azelőtt nem tudott Jánossy tervéről semmit, Jánossy neki soha említést nem tett.

Vojtha tagad.

Vojtha a legkonokabb tagadás módszerét választotta. Ő nem tud, nem hallott, nem látott semmit, egyszer volt Szabadkán, amikor Hódmezővásárhelyről jött vissza, akkor is csak keresztül utazott. Nem beszélt a terről Jánossyval, nem is hallotta, hogy szó lett volna a gyilkosságról, tanácsokat soha sem adott: szóval ő nem tud semmit, őt hagyják békében.

Az orvosszakértők véleménye.

Jánossy és Vojtha beszámítható.

A Bácsmegeyi Napló már a multkor közölte, hogy az orvosszakértők Jánossyt épelméjének találták. Kiemeli a vélemény, hogy Jánossynak nincs semmi baja, és csak *akkor ideges, ha Mariskáról beszél.* Dr. Piller Arthur kérelmét, hogy ezt a szakvéleményt a budapesti törvényszéki orvosi tanács vizsgálja felül, tudvalegőleg a vádtanács elutasította. Ezt a határozatot Piller Arthur dr. és maga Winckler király ügyész megfélebbizte a kir. táblához. Az ügyésznek ugyanis az a véleménye, hogy ebben az ügyben még a tárgyalás megkezdése előtt teljes világosságot kell gyujtani a vádlottak elmállapotát illetőleg. A tábla legközelebb dönt a felelkezés sorsa felett.

Mariska elmeállapota.

Bartha Antal és Váli Dezso doktorok, törvényszéki orvosszakértők Mariskát kisebb mérvbén korlátozott beszámíthatóságúnak mondják. *Megállapítják róla, hogy ideges, a szeméremérzet legesekélyebb jeleit sem mutatja, kislánykorától kezdve sookatlan mérvbén állandóan férfiak társaságában forgott és hajlik a hisztéria felé.* Ennél fogva szabad akaratelhatározása tekintetében kisebb mérvbén korlátozott.

A gyilkos életrajza.

Munkatársunk, aki most két napon át Budapesten járt, hogy oit közlékenyebb, az újságról nehéz munkáját jobban értékelő és szivesebben máltányoló emberektől tudjon meg Jánossyról egyetmást, a következőket tudta meg a gyilkosról.

Jánossy családja.

Jánossy előkelő családból származik. Az apja Andrásy Gyula grófnak, a mostani belügyminiszter apjának volt gazdatisztje, s a Zemplén-megyei Varannón lakott. Három gyermeke volt: Aladár, Géza és Ilona. Géza öt évvel azelőtt fiatalon, 26 éves korában elhalt. Ilona egy állomásfőnöknek a felesége. Aladár, aki most a szabadkai fogház börtönszobájában várja az ítéletet, a legidősebb gyermeke volt szüleinek, 1862-ben született, s most 37 éves. Az apja már 15 évvel azelőtt halt meg, az anyja most 3 estszedeje.

Jánossy családja a feividek nemzei családjai között általános szeretetnek és megbecsülésnek örvendett. Amibez Jánossy Aladár édes atyjának intakt becsületességén kívül az is hozzájárult, hogy Jánossy anyjának az apja,

tehát a gyilkos nagyapja, 1848—49-ben vitélül küzdött a szabadságért. Osztrák katonatiszt volt, de itt élt Magyarországon, s amikor kitört a harc, őt a becsület a magyar lobogó alá szóllította. Nevét nem írjuk ide, mert Magyarországon tekintélyes, nagy családdal viseli Jánossy Aladár nagypapjának a nevét, s ezeknek rosszul esnek az az akaratlan meghurcoltatás, mely érné őket amiat, hogy családjukban egy gyilkos is akadt.

Jánossy 15 éves volt, amikor elvesztette az apját. Akkor Kassán járt a fehér papok gimnáziumába. De még ebben az évben kimaradt, s anyjával együtt Pozsonyba költözött, ahol a gimnázium ötödik és hatodik osztályát befejezte.

A viszontagságos ifjúság.

Jánossy Aladár az iskolában nem volt jó tanuló. Lusta és munkakerülő diák volt, s a hatodik gimnázium befejezése után abba is hagyta középiskolai tanulmányait. Elment fináncnak.

Bár itt elég sok pénzt keresett, ott hagyta ezt a szolgálatot, mert a fővárosba akart kertüni. Felment Budapestre, s ott az Első Magyar Általános Biztosító r.-t.-nál kapott levelezői állást.

A gazdag társulat azonban rosszul fizeti az alkalmazottait s Jánossy, hogy megélhessen, — sikasztott. Ő volt megbízva, hogy a társaság házaiból befolyó házbérjövdeimet kezelje, s ebből eliskasztott mintegy 300 koronát. A pénz lövérsenyen játszottta el. A társulat feljelentést tett elene, s Jánossyt sikasztás büntette miatt egy félévi fogházra büntették.

A fogságban elkészült a jegyzői vizsgára, azt sikerrel le is tette és Örvélyesen közjegyzőséget vállalt. Itt meg is nősült, elvette az oitani postamester lányát.

Jánossy azonban bütske természetű ember volt, akibe nagy adag gentry-gög szorult, s nem tudott a parasztemberekkel banni. Temérdek kellemetlenség támadt, úgy hogy az állását is el kellett hagyni.

Ismét visszament a fővárosba, ahol rovvott mulja dacára is az államrendőrségnél kapott alkalmazást.

Innen átlépett Újpest község szolgálatába. Itt ismerkedett meg Jarmatzky Sándorral, aki főjegyző volt Újpesten s így neki a főlebbvalója.

A megbüntetett rabok.

Hozzártatozik még e hosszú riport teljességéhez, hogy Haverda Mariskák helyzetéről is szóljunk.

Amint a Bácsmegeyi Napló már megírta Haverda Mariska és Vojtha leveleket csempészték egymáshoz a fogházban, s ezért megbüntették őket. Úgy Mariska, mint Vojtha szigorított fogságban vannak.

De legrosszabbul járt az a rab, aki a levelezést közvételtette. Ez egy magyarkanizsai kereskedő, aki a hamis bukásért rárótt félévi fogházbüntetését szenvedni el most Szabadkán. Ez a kereskedő, aki a fogházban a folyosó lámpáit tisztogatja, jösvívéséből vállalkozott arra, hogy a két fogoly levelezését közvéteti. Most ő 6 szenedvi a legszigorúbb büntetés. *A börtön pinókjébe van bezárva, három vasajtó sárja el a kúlviláglól.*

Haverda Mariska büntetését nem ilyen szigorú. Csak sétálni nem szabad neki s azonkívül megvonták tőle azokat a kedvezményeket, melyeket eddig élvezett.

HIREK.

Szabadka aug. 21.

— **Szent-István napja.** Tegnap hajnalban megkondultak a harangok, ércnyelvű szóval hirdette az első szent király emlékeztetőnek szentelt ünnepet, István napját. Ez a nap nemzeti ünnep hazánknak ösdiók óta; ünnepe valláskülönbség nélkül minden magyarnak, akik e napon ezrelvél zárandokoltak föl a budai várba, hogy áhítatos tanui, résztvevői legyenek a Dicsőséges Szent Jobb körülhordozásának. Az István-napi ünnepségek legszebb és mély gondolatokat ébresztő mozzanata a várbeli fényes körmenet, amely a főváros és a vidék népét ezer meg ezer számban vonzza esztendőnkint aug. huszadikán a várba. A Szent István-napi idegenforgalom hagyományok-külső képe még ma is meglátszott a főváros utcáin, élénk színt, mozgalmas életet kölcsönözve a nyári Budapestnek. A vidéken is megtartották a hagyományos szokást és áhítattal ünnepelték Szent István napját. Szabadkán tegnap délelőtt 10 órakor nagy ünnepi istentisztelet volt, amelyen a tisztikar és városi tanács is részt vett. Az ünnepi istentisztelet után körmenetet tartottak.

— **Lányi Ernő és a kassai dalkör.** A kassai zenekedvelők dalegyesülete a kecskeméti dalnéptan szép ünneplésben részesítette Lányi Ernőt. Abból az alkalomból, hogy először mutatták be a jelölt, melyet az illusztris zeneszerző a dalegyesület részére komponált. A kassai dalkör még a múlt télen diszkarnagyválasztotta Lányit. A választásról szóló díszes oklevelet az ünnep második napján, a tisztelőre rendezett vacsorán leikes beszéd kíséretében nyújtotta át Lányi Ernőnek a dalegyesület elnöke, dr. gróf Csáky Adorján szentszéki üllök. Az ünnepelt karnagy meghatoltan köszönte meg a legujabb aranyérmes dalkör kitüntetését.

— **Rudich ösztöndíj.** Bács-Bodrogh vármegye főispánja közhírré teszi, hogy a báró Rudich ösztöndíjalapítvány egyik helye megtűsződött. A 800 koronán alul levő ösztöndíjra megyei születésű vagy illetőségű kitűnő előmenetelű tanuló vállalkútlanul nélkül pályázhatnak. Okmányokkal felszerelt kérvények szept. hó 21-ig adhatók be.

— **Az alsópán Títelen.** Títelről jelentik: Vo'nics István megyei alsópán folyó hó 14 ikén Títelen érkezett. A hajóállomásnál óriási embertömeg várakozott az alsópánra, akit a titeliek már főbíró korában tisztelni tanultak. Az önkéntes tűzoltótestület zenekarral várta az alsópánt, aki egyuttal a megyei tűzoltószövetség elnöke is. Vojnics István folyó hó 15 ikéig vizsgálatot tartott a főszolgabírói hivatal felett, amely alkalommal elismerését fejezte ki Szemző János főbírónak és Schick Ernő járási szolgabírónak.

— **Az utolsó tércszo.** A 86. gyalogezred zenekara holnap délelőtt tíz órakor hangversenyt tart a Mária-Terézia parkban. Ez lesz az utolsó az utolsó tércszo, mert a jövő héten a zenekar az ezreddel együtt elmegy a hadgyakorlatokra. A hadgyakorlatról szeptember végén tér vissza a zenekar, de akkor megint nem tarthat tércszo, mert akkor vagy husz tagja kiválik. Addig meg

Mariska nyugodtan viseli el a sorsát.

— Tudtam, hogy kiderül a levél-csempészés — mondogatja — de nem törődöm vele.

Mariska még nem tudja, hogy az orvosok minő szakvéleményt mondtak róla. Ez a vélemény eselleg azt eredményezheti, hogy Mariskát felmentik.

Baja visszajön Szabadkához.

Polgár otthagyja a színházat

Feléled a szabadkai kerület.

— Saját tudósítónktól. —

Szabadka, 1909 aug. 21.

A szabadkai színház ajtajai ma reggel megnyitlák egyidőre. Még nem vonult be ugyan a színművészet muzsája, akinek most még nagyon meleg volna a szabadkai színpad, de már szorgos kezű napszámosok megkezdték. Thália templomának átalakítását. Az átalakítás egyelőre nem valami jelentős. A zenekar helyét egy méterrel kibővítették s a zártszék széksorait 5—5 centiméterrel székrebe veszik.

Amíg Szabadkán néhány napszámos ugrál azon a világot jelentő deszkán, amelyről nem sokára majd a hőszerelemes döng átkot, s a primadonna csicsereg vidám trillákat, — amíg Krémer Sándor az új igazgató szervezkedni jár, addig Baján olyan változást készítenek elő, amely a szabadkai színház jövő fejlődésében igen nagyjelentőségű lehet.

A szomszédos Baján ugyanis megbukott a nyári színeszet. A társadalom és bajai esztétikák különösen a Bajai Hirlapnak tiltakozása dacára hajlékolt adott a bajai tanács az ideai augusztusra Polgár Károly nyári társulatának, mely immár harmadik hete treszdel turesebb házak előtt játszik mérhetetlen kárára a bajai színpártolás jóhírének és az igazgató zsebének, melyből közel háromezer korona hullott ki eddig nyilvánvaló veszteség képében.

És most jön a negyedik ezer korona. . . Az az ezer korona, melyet Polgár Károly, ki már az idén színekört igért építeni a bajaiknak, a városi pénztárba befizetni tartozik a színekör építésének egy évi prolóngáció ellenében. Ezt az immár esedékséssé vált ezer korona *pindlét* Polgár, miután — saját kijelentése szerint — a színekört egyáltalán föl nem építi, lefoglalja fizetni a városnak, azután elszáll innen Versce-re, a visszatérés minden szándéka nélkül.

A bajai közönség megnyugvással, sőt bizonyos örömmel veszi tudomásul a nyári színeszetnek immár kétségtelen csődjét és a városi tanács által reája előszakolt augusztusi muzsa bukását. A bekövetkezett események ismét szabad kezet adtak a városnak, mely a Polgár féle színekör föl nem építése folytán megvonja az igazgatótól a háromévi játszási engedélyt és a szabadkai kapcsolatot meg az őszi tavaszi színeszet visszaállításával, bizalommal tekint a bajai színeszet jövője felé.

Az első lépés, mely a Baja szabadkai színekörrel új életre keltéséhez vezet, már meg is történt.

Krémer Sándor színezgató most háromhete Baján járt és bejelentette dr. Hegedűs Aladár polgármesternek, hogy az esetre, ha Polgár a nyári

arénát föl nem építi, a színekörrel régi jogán ő igényt tart a bajai színházra. A polgármester előjegyzésbe vette az ajánlkozást, mely most könnyen valószínűsá válhat, ha Krémer terve a bajai viszonyok keretében beilleszthető.

A dolog t. i. úgy áll, hogy Baján az edzőszerint színháza nincs. A színezgatótól tovább szolgált Bárány-szálóbeliszínháztermet a hatóság közbiztonsági okokból becsukatta, az ipartestület terme pedig, hol Polgárék most játszanak, magántulajdon és öltöző meg egyéb melléképülések híján szűkölködik.

Ily körülmények között most már égetően aktuálissá vált a tíz esztendője vajudó színházépítés kérdése, melyet azonban a város a maga erejéből megoldani nem képes. Kulturális alapját más célok köik le hosszú esztendőkre, közel 70 százalékos pótdadját újabb kölcsönnel nem emelheti már magasabbra, de tekintélyes számú és lelkes színházközönsége, mely minden esztendőben kétszer tavasszal és ősszel 7—7 hetes szezonra megélhetést biztosít egy jobb társulatnak, hangosan és egyre hangosabban követeli a bajai színeszet jövőjének biztosítását.

A színháznyújtásnak ebben a labirintusába a bajai hatóságnak és a községnek szeme egyaránt a szabadkai színeszet felé fordul.

Az a terv talál általános tetszésre hogy Krémer Sándor építse föl a bajai színekört. Olyan színházat, mely őszi-tavaszi szezonra alkalmas és tíz-tizenöt esztendőre restaurálható a baja-szabadkai színekörrel. A város ingyen telket és tíz esztendőre játszási engedélyt biztosítana a színekört építő igazgatónak és az esztendő szerint évi 500 koronában megállapított segélyt is fölelmenél.

Ilyenformán színezgató és város egyaránt jól járna és fönttartható volna egy színekörrel, mely Szabadka Baja, Mohács, Szarvas, Szolnok és Abony állomásokból alakítva erkölcsi és anyagi sikerrel szolgálhatná a kulturát.

A kidobott polgármester.

Hauke és Fernbach.

Egy kérvény története.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, aug. 21.

A „Bácsmegyei Napló” már hírt adott róla, hogy Zombor polgármesterét, Hauke Imrét, amikor nyaralásából visszatért, a helyettes-polgármester nem akarta a hivatalába engedni és csak akkor adta át neki a polgármesteri helyiség kulcsait, amikor Hauke az esetről távirati jelentést tett a belügyminiszternek. Ennek a magában is érdekes és egyedül álló esetnek még érdekesebb háttere és okai vannak, amelyekbe belejártunk az országos politika is. Ezekre a részletekre vonatkozólag a következőköt jelenté zombori tudósítónk:

Hauke Imre, a zombori polgármester nyíltan bevallja, hogy ő még most is lelkes híve a feloszlott szabadalvúpárt vaskezü vezérének: Tisza Istvánnak. Epen ezért számos összeützése volt Bácsmegye főispánjával Fernbach Károllyal, aki mint ismeretes, buzgó függetlenségi párti. Fernbachék állítólag intrikát foly-

tattak Hauke ellen és különböző vádakot gyártottak ellene. Emiatt Hauke tavaly fogylmit kért maga ellen. A közigazgatási bizottság Hauket a vádak alól felmentette és teljes elégtételadással rehabilitálta. Hauke azonban a fogylminek annyira beütege lett, hogy Fernbach kivánságára még tavaly átadta neki nyugalmaztatását kérő kérvényét, amelyet azonban csak 1909. évi augusztus 15-éről kelteztet. Kikötötte azonban, hogy a kérvényt csak akkor szabad beadni és iktatni, ha az ő egészsége helyre nem áll.

Hauke közben egy évi szabadságot kapott s minthogy a tisztí főorvos igazolta, hogy egészséges, most 11-én, *négy nappal a kérvény dátuma előtt*, visszakérte Fernbachtól a lemondási kérvényét.

Fernbach azonban erre nem volt hajlandó, augusztus 15-én iktattatta a kérvényt és a csütörtökön, 19-én tartott közgyűlés elé terjesztette. A közgyűlés előtt olyan izzó volt a hangulat, hogy attól tartottak, vér fog a tárgyaló teremben folyani s ezért a rendőrséget teljes készenlétebe helyezték.

A közgyűlés négy órai heves tárgyalás után Hauket nem nyugdíjazta és bizalmat szavazott neki.

Egyelőre így intézték el a nagy pert. Azt hisszük, lesz még folytatása.

Román buza Bácskában.

40000 métermázsza román buzát vettek a bácskai malmok és kereskedők cégek.

A magyar rónóság legáldottabb vidéke a Bácska, az idén nem hozott olyan termést, hogy abból a bácskai malmok nagy üzemet és a kereskedőcégek nagy keresletét kielégíthették volna. A bácskai föld nem fizetett úgy, mint ahogy számították. A hivatalosan kiadott miniszteri jelentések általában mindig kevesebbre becsülték az ideai buza-termést. A tegnap délután kiadott miniszteri jelentés fél millió métermázsával kevesebbre becsült az ideai buza-termést, mint a két héttel ezelőtt kiadott jelentés.

Élsőrangú tényező az áralakulásra, hogy milyenek a belföldi viszonyok, hogy egy két millió métermázsával több vagy kevesebb buza termelt-e, mint amennyit reméltek, mert mikor a buzaárak elértek azt a magasságot, amely mellett a külföldről hozott árú importálása lehetséges akkor az áralakulás már tisztán attól függ, hogy hogyan árulják a külföldi buzát.

Míg a magyar buzát a budapesti gabonátörszén 29—30 koronáért adták el, addig a román buzát vámmal és minden költséggel együtt 28 koronáért szállították Szabadkákig.

A buza Braja vagy Crajova román kikötőkből, a Dunán jön Bzjáig. Baján vagonokba rakják és úgy szállítják szét a megye községeiba. Vasuton Verciorovától Szabadkákig szállítják a buzát, amelyből Bácskában 40,000 métermázsát szállítottak eddig.

A román buza épp olyan szép, acélos, mint a magyar buza. Minősége pedig 81 kilogramm.

A Bácsmegyei Napló telefonszámai:

Szerkesztőség: 510.
Kiadóhivatal: 85.
Nyomda: 62.

az új husz tagot betanítják, elműlik vagy egy hónap, s akkor pedig már beáll a hideg és a térszene elmarad.

— **Szécsi Magda Szabadkán.** Ma este egy neves művészekből álló illusztris kabarétársulat fogja a Nemzeti szálloda kerthelyiségében szórakoztatni Szabadka intelligens publikumát. A kabaré, amelynek tagjai, műsora garancia amellett, hogy a közönség jól mulat ma este. A kabarétársulat tagjai között ott látjuk Szécsy Magda nevét, ami már maga is vonzóerő, Szécsy Magdát első szereplésekor megismerték és megszerették a szabadkaiak. Hozzáfogható kabaréművésznő nincs ma a magyar színpadon. Szécsy Magda, decens játékmódor, kellemes, behelzőleg hang, kitűnő műsordarabok, ezek jellemzik Szécsy Magdát, s ezek szerették meg számára azt a páratlan népszerűséget, mely övezi. Szabadkán bizonyára csak Öregbiteni fogja diadalainak sorát. A publikum nagy érdeklődéssel tekint ma esti fellépése elé.

— **A városileti játéktér átalakítása.** A tanács mai ülésén döntött a városileti játéktér átalakítása tárgyában. Az eddigi játéktér az utóbbi időben sehogysem felelt meg céljának, nagyon kicsi volt ahhoz, hogy a nagyobb területet igénylő gyakorlatokat is végezteni lehetett volna rajta, azonkívül pedig játékek alkalmával olyan hatalmas pórfelhők támadtak felette, hogy a játék emiatt inkább ártott, semmint használt a tanulók egészségének. A tanács úgy akar ezen segíteni, hogy a terület felén majdnem még annyival meghosszabbítja, a port pedig azáltal semmisíti meg, hogy a játéktér közepén kutat ását s onnan minden nap felocsolyítja. A tanács kimondta, hogy a játéktér csakis gimnáziumi tanulóknak áll rendelkezésére. Hogy pedig a diákok zavartalanul tornázhassanak ott, a tanács az egész területet körükeríteti.

— **A „Műpartolók köre” kabaréja.** Tegnap este szépszámu közönség jelenlétében tartották a derék műpartolók kabaréjukat. Minden közreműködő kitűnően megállotta a helyét. Az egyes számok előtt igen szellemesen konferált Ujj Kálmán. Szépen játszottak Deák Mariska, Antal Gábor és Gerber Henrik. Dilettáns felül muló, igazán jó előadásával keltett meglepetést Zsedényi Jenő, míg Herzogné S. Paula tökéletes, művészi éneke még a legkényelmesebb hallgatót is kielégítette. Külön kell megemlítenünk az úri tambura-zenekart melynek tagjai szép játékkal bőven megérdemelték a nekik is kijutó sürt tapst. Az előadás után tánc következett viláos hajnalig. A sikerült kabaré Pietsch Ferencné buzgó munkájának eredménye, kinek a közönség csak hála lehet e kedves nyári mulatsággért.

— **Rablók az országúton.** Tegnap délután dr. Torók Jenő nyívidéki ügyvédjelölt és Szesztrich Elek titeli postakiadó, az emiatt onnibuszon Nagybecskerekről Tittler haladtak, Becskerek és Écska között észrevették, hogy az országúton két erős oláh legény a földre tepert egy sváb legényt s el kezdtek kutatni a zsebeit. Az utasok rögtön megállították az onnibuszt, kiugrottak, Szesztrich rovellvert rántott s rákiáltott a rablókra, hogy ne bántsák a svábot, mert rájuk lö. Az oláh legények erre futásnak eredtek. Az utazók nyomban jelentést tettek az esetről az écskai

csendőrségnek, mely üldözőbe vette az utonállókat.

— **Sztrájk egy nyomdában.** Ma reggel a Lipsitz-féle nyomda személyzete sztrájkba lépett. A sztrájk oka az, hogy a nyomdászokat hetek óta részletekben és nem rendszeresen fizették ki. Csütörtökön reggel Lipsitz bevezette a nyomdába Ringlel Bernát országzszerzte ismert sztrájk-törőt és öt, mint cégtársát s főnökét mutatta be a személyzetnek. Miután a munkások Ringlelrel nem akartak együtt dolgozni és mert a bánásmóddal sem voltak megelégedve, ma reggel kiléptek a nyomdából. Ha a béke ma helyre nem áll a nyomdában, akkor a Szabadkai Kis Újság, melyet itt nyomtatnak, nem jelenhet meg.

— **Diákok öröme.** A vakáció a diákságnak egyik legvidámabb napja van ma. Ma este tartja ugyanis Landau Géza táncintézte a záróünnepségét, amelyen minden intelligens fia és minden úri lány megjelen. A ball iránt azért is nyilatkozott meg olyan szokatlan érdeklődés, mert előtte hangverseny és táncvizsga lesz. A táncvizsgát Landau Géza a kiváló kvalitású táncanár rendezei. A ballra már majdnem az összes jegyeket eladta az agilis rendezőség.

— **Az Otthon-kabaré új tagjai.** Ma este friss művészi szenációval szolgált az Otthon kabaré igazgatósága a publikumnak. Sikerült néhány esti vendégfellépésre megnyernie B. Nedich Natália operánékesnőt — és Bodroghy Józsefet, a hirves és komikus. Mindketten ma lépnek fel először.

— **Betörő katonaszökevény.** Aradról jelentik: Aradon nagy izgalmat keltett néhány betörés, melyeknek tettesét a legszorgosabb rendőri kutatás sem tudta megkeríteni. Végül egy, a betörés színelhely felejtett ing, melyben a 37. gyalogezred rak-tárbélyegzője volt, nyomra vezette a rendőrséget. A korzón sikerült elfogni a betörőt, amint egy hordártól pénzt akart átvenni az elzalogosított zská-mányért. A rendőrség megállapította, hogy a betörő Gottessmann Gyula 37. gy. e. közlegénye, ki tavasszal szökött meg a Nykvárdi helyőrségi fogházból.

— **Eltűnt szabóinas.** Budapesti tudósítónk jelenti, hogy Kikás Milos felsőlakbali születésű, 14 éves szabó tanoncot elküldte a gazdája Vadász utca 25. számú lakásáról valamit bevásárolni. Azóta a fiu eltűnt. Nem ismerős Budapestben. Csak szerbül beszél. Azt hiszik, hogy elévedt. A rendőrség keresi az elveszett szabóinat.

— **A smucig legény tamburása:** Zentai tudósítónk írja: Nevity Bránko itteni legény egy nagy mulatott a múlt éjjel. Felkereste a tamburásokat, akiknek tiz koronát ígért, ha eltalálják a nótáját. A zenészek pöngették is a tamburájuk hurját jó ideig, míg végre ráiháztak a Bránko legény nótájára. Mikor eljártszották a kacskaringós dallamú szerb dalt, a tamburások nevében Právcitsy Dragulyán kérte a pénzt Nevitytól, aki semmi áron sem ekkarta megfizetni a nóta árát. Erre Právcitsy addig verte a smucig mulatót, míg az elhőhört csendőrk ki nem vették a kezei közül, Nevity fejjelentette súlyos testi sértésért a tamburást.

— **Krivek a csirkék között.** Bartusz József deszkás-erdői főszep panaszot tett a csendőrségnek, hogy ismeretlen tettes gyakran belopódzik a házába és az ólból több csirkét ellop. A csendőrk kinyomozták a csirkéketolvajt Krivek Gergely csirkefogó személyében. Kriveket letartóztatták.

— **Felrobbant bánya.** A biharmegyei Brátka község bőzselében a Stern cég mészakőbányájában csütörtökön bányarobbanás történt. A bányában egy idő óta dinamittal igyekeztek réseket törni a kemény falon. Csütörtökön, mikor munkához fogtak, újra lyukat furtak a mészakőfalzatba és teletöltötték dinamittal. Azután neki-láltak a robbantásnak. Alig vetett szikrát a robbanóanyag, óriási dörgés és hatalmas felhő közepette az egész fal beomlott. A munkások nagy része elmenekült, de négy mélyebben dolgozó munkást maguk alá temették a mész kőtömegek. Mikor óriási muka árán kihozták őket az omladékok alól, egytől-egyig véresen, eszméletlenül heverték a földön. Hármak közülük sikerült feléleszteni, de a negyedik munkás: Virág István pár perc múlva meghalt. A nagyváradi ügyészség megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy a katasztrófáért kit terhel a felelősség.

Véres vasuti szerencsétlenség.

Három munkás halálos szerencsétlensége.

A vigyázatlanság áldozatai.

— A Bácsmegyei Napló tudósítása.

Erdőd, aug. 21.

A múlt héten megirtuk, hogy a dályai állomástól néhány kilométerre hibás váltóállítást következtében kiskibolt a gyorsvonat, a kocskik megromogálódtak és a vonatkísérő személyzet megebesült, s ma ismét arról értesít bennünket erdődi tudósítónk, hogy ott egy hivatalnok vigyázatlansága következtében véres vasuti szerencsétlenség történt. A megdöbbentő balesetnek két halálos és egy súlyos sebesültje van.

A szerencsétlenségről az első hirt a Szabadkára jövő gyorsvonat utasai hozták, akik még látják a darabokra zúzódtól vagonok eltakarítatlan vasdarabjait.

A vasuti szerencsétlenség részletei a következők:

Ma hajnalban az erdődi állomás három munkása tolatott három vagon egy mozdollyal. A kocskikat a bródi állomásra menő tehervonat sinjére akarták elhelyezni. A mozdony már a sinre lépket a kocskikat és ellenkező irányban indult el. Azonban az ellököt kocskik a váltónál nem mentek át a másik sinpárra és így a visszajövő mozdony iszonyatos erővel ütközött a teherkocsihoz. A teherkocsiak izé-porrá törtet. Különösen a két első vagon, melyeknek kerekeiből is csak a külők maradtak egy darabban.

A kocskik mindegyikén egy munkás ült a féknél. Az összeütköző mozdony masszé ellökte a munkásokat a pályatestre. A munkások közül egy halálos belsei sérülést, a másik halálos zúzódásokat és a harmadik pedig súlyos bordatörést szenvedett. Az állomás szolgálatban levő tisztje azonnal telefonált az észéki üzlet-

vezetőszékhöz, ahova bejelentette az esetet. Eszékről a helyettes üzletvezető, három ellenőr két mérnök vezetése alatt száz munkás érkezett Erdődre.

A munkások azonnal a pálya tisztításához láttak. Habár a munka nagy apparátussal és lázas sietséggel folyik, a szabadkai gyorsvonat utasai még nyolc óraker látták az erdődi állomáson az összetöközött vagonok romhalmazát.

Az üzletvezető az ellenőrökkel megállapította, hogy a szerencsétlenség okozója a szolgálattevő hivatalnok volt, akit azonnal felfüggesztettek. Az erdődi állomáson a délelőtti folyamán kiszállott az észéki törvényszék vizsgálóbírája, és az észéki csendőrséggel együtt megindította a vizsgálatot.

A szerencsétlenül járt munkásokat szállították az észéki kórházba. A munkások a délelőtti folyamán még nem nyerték vissza eszméletüket.

A szabadkai lövészony.

Leesett egy urlovas.

Temérdek bércocsi, számtalan magánfogat és egy kilónvontat vitte ki Szabadka város közönségét a lövészonytérre, ahol a Lóverseny-egyesület tartotta egyetlen évi versenyt a város közönségének osztatlan érdeklődése mellett. A megtelt tribünök, a tulzuffolt helyek arról tanusokodnak, hogy Szabadkán van közönsége a lövészonyeknek. A tegnapi megtartott versenyt a kitűnő rendezés és a kifogástalan indítás a fővárosi versenyeink színvonalára emelte.

A verseny igazolt finisein kívül még egy izgalmas jelenet játszódott le. Az akadályversenyben Pálfi Gábor debreceni huszárfohadnagy, aki Forgách gróf egyik paripáját lovagolta, leesett a lórlól. A főhadnagy olyan szerencsésen bukott le a futó paripáról, hogy könnyebb horzsoláson kívül nagyobb baja nem történt.

A verseny részletes eredménye a következő volt:

1. **Mozgogásúak versenye.** Díj 1000 korona, ebből 700 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Elsőnek beérkezett Jakobcsics Lázár négy éves pej kancája Linda. Tot. 2:2. Egy lóhosszal könnyen nyerve.

2. **Sítköcsik versenye.** Díj 1000 korona. Ebből 800 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak. Elsőnek beérkezett a sepről ménes „Bagola” kancája. másodiknak báró Báich „Mirevaió”-ja. Futottak még: Gitár, Ifjasszony, Portoricó. Tot. 2:6. Erős elkecsereket küzdtemel után egy fejhosszal könnyen nyerve.

3. **Gátverseny.** Díj 800 korona és tiszteletdíj. Ebből az elsőnek 600 korona és tiszteletdíj, a másodiknak 200 korona.

Első lett báró Neimann „Landeskin” nevű mánje, másodiknak Honty „Haluská”-ja. Futottak még: Honnybel, Dandis, Pink, Tancrad. Tot.: 2 : 4. Gyenge küzdélemmel 1 1/2 hosszal nyerve.

4. **Sítköcsik versenye.** Díj 1000 korona. Ebből 700 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Első lett bajsi Vojnich Simon 6 éves „Páva” nevű sárca kancája, második bajsi Vojnich József „Elsa” kancája, harmadik Dalics Máté „Bibor” paripája. Futottak még:

Czicza. Tot.: 2 : 4. Könnyu nyerve egy lóhosszal.

5. *Akadályverseny*, Díj: 1400 korona. Ebből 1200 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak. Első lett báró Baich 4 éves „Hetyke” nevű parapája, második báró Neimans 4 éves Blanche kancája. Futottak még Sasvár, Palotás, Adio. Tot.: 2:4. Nehéz küzdelem után egy fejhosszal nyerve.

6. *Sikverseny*. Díj 1200 korona. Ebből 1000 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak. Első lett gróf Forgách „Gyöngyvér” nevű 3 éves pej kancája, második báró Baich Iván „Mindenem” 3 éves sárga kancája. Futottak még Dunois, Mazette, Nimba. Tot.: 2:4. Egy lóhosszal könnyen nyerve.

Levelét irt

a fiemei rabló az anyjához.

Mit találtak

Kisenevskinél?

— Saját tudósítónktól. —

Szabadka aug. 21.

A fiemei bankrablás híradt tettesei közül kettőt: Orlov-Friedvenkó Pétert és Kisenevskiné Abrahamót letartóztatták már és Kriviczky, a cinikus is a hűvösön van. Csak Spektor Mihály nem került még rendőrkézre. Neki sikerült elmenekülnie, de csak napok kérdése, hogy mikor teszi a hatóság a válálára a kezét.

Orlov még Zürichben van, amíg a kiadatási eljárás véget ér, Kriviczky Pesten ül, Kisenevskiné pedig a fiemei fogházban szivja a levegőt. Kisenevskiné most levelet irt az anyjának, aki Odessában lakik Posvanska utca 4. szám alatt.

A levélben, amely orosz nyelven van megírva, Kisenevskiné először elmondja, hogy fogságban van és hogy mért jutott oda, aztán így folytatja:

„Édesanyám ne haragudjál azért rám. Magam sem tudtam mit cselekszem. Ellenállhatatlan erő hajtott engem a bűnre. Valami köny szerített rá, hogy raboljak. De hidd el anyám, Olni nem akartam. Ha tudtam volna, hogy egy ember életébe kerül a mi tettünk, akkor bele sem fogtam volna. Nagyon megbántam, amit elkövettem. Az fájt különösen, hogy nem tehetem a bűnömöt jóvá.

Bocsás meg érte, ugys nagyon meg vagyok büntetve. A napok irtózatosan lassan és nehezen múlnak és azt mondják az urak, hogy még sokáig tart, amíg itélnek felettünk. Érzem, hogy ez a börtön még fog ölni, minden erőmet megfőrli ez a homályos, bűz's zárka, ahová csuktak.

Nagyon szegénylen magam előtet és a szomszédaink előtt. Kérlek, ne mutasd ezt a levelet senkinek és ne beszélj el a rokonoknak, hogy mit tettem. Mondj nekik, hogy jó munkát kaptam és jól érzem magam!

Itt felsorolja a rabló a családja tagjait és mindenkit üdvözöl. A fiemei rendőrség az orosz konzullal olaszra fordította a levelet és mintán semmi kifogásolható részt nem talált benne, postára adta.

A fiemei rendőrség ez ügyben a

vizsgálatot befejezte. Ormai Simon rendőrtiszt, aki a vizsgálatot vezette, ma átküldötte az ügyészséghez a Kisenevskinél talált bűnjeleket. A bűnjelek között volt a belga liegei fegyvergyárban készült 80,036. számú héliövetű Browning, tizenkilenc acélburkolatú főtény, két tres töltenytartó, egy rossz zsebkész, zsebűrtörő, rossz készelgombok, fekete bőrpénztárca 33 *áll*rel, olló és a revolverhez szükséges csőtisztító, zsebkendő, gyufa, osztrák cigaretté dohány s még néhány jelentéktelen apróság.

A szilbácsi amazonok

összevissza verték egymást.

— A Bácsmegeyi Napló tudósítójától. —

Szabadka, aug. 21.

Szilbács egy bácskai község, amazon pedig egy nő, aki azon, sőt amazon van, hogy csatákat vivjon és győzzön. A szilbácsi amazonok, akikről a következőkben szó lesz, ugyan csak csatát vívtak és nem győztek, de azért teljes joggal megilleti őket az amazoni cím és jelleg.

Nevük pedig Suserszki Ancsa, özvegy Zsemberin Jánosné és Réka Zsuzsa, aki Zsemberiné menyecske-leánya.

Zsemberikék és Suserszkiék földje egymás mellett van. Ez volt minden baj oka. Suserszki Ancsa azt mondta, hogy az idén Zsemberikék elszántottak egy darabot a földjükből, mire a kitűnő özvegy arcul ütötte Ancsát. Ancsa sem volt roszkedvében, beszaladt a gúnyhóba egy botért és úgy vivott. Zsemberiné ást kapott fel, Ancsa kapát; Zsemberiné hátságot keresett, Ancsa kést rántott elő. Ekkép folyt volna tovább is a párharc, amikor változatosságot vitt bele Rác Zsuzsa, Zsemberiné lánya, aki segítségére ment az anyjának.

Ancsa most már Zauszát is proterzsálni kezdte, úgy hogy rövid idő múlva ő rajta is annyi plezur ékeskedett, mint egy többszörösveteránon. Azonban Ancsa és történetünk özvegye sem vitte el szárazon a babért, mert kölcsönösen annyi sebet ejtettek egymáson, hogy hetekig nyomják majd az ágat.

Mindhármuk ellen folyik az eljárás.

Szabadkai kének.

Panama-csatorna a Varga-utcában.

Folt, amely piszkít.

Ma két hatalmas levelet kaptunk, melyek még teljesebb teszik Szabadka fényképét.

Egy hivatalnok olvasónk, ki a Jóféle gyógyfürdő mellett lakik, azt panaszolja el, hogy tegnapi az udvarára kiterített fehérneműket a fürdőtelepről lerakódó korom befeketítette s azokat újra ki kellett mosatnia.

A másik levél írója sokkal súlyosabb adatokat közöl, melyek valódság esetén furcsa fényt vetnek a szabadkai rendőrségre is. A levél adivonatköző részét szükségesnek tartjuk szó szerint leközölni.

Két évvel ezelőt a Varga-utcában laktam H. M.-nél, ki árnycskészkjét egy rosszul fedett árokkal összekötötte az utcai csatornával s az összegyűlemlő ürülékét a csatornába vezette. Az árokból és a csatornából kiáramló

bűz megfertöztette az egész utca levegőjét, mért is elhátároltam hogy feljelentem a háziuramat. Itt kezdődik az én kálváriajárásom. Elmentem a köri biztoshoz. Az Krizse kapitány urhoz küldött. Krizse azt mondta, hogy az ügy nem az ő hatáskörébe tartozik s Vojnic kapitányhoz utasított. Vojnic a Rackóhoz, Rackó a főkapitányhoz küldött. A főkapitány elrendelte a helyszini szemlést s az konstatálattot is, hogy az árnycskészk a csatornával össze van kötve. A biztos olyan jegyzőkönyvet vett fel, amely nem felelt meg a lény állásnak, mért a Rackó nem akarta aláírni. Ezóta nem történt semmi. En egy hónapra rá elköltöztem onnan. — Tegnap — tehát két évre rá — a városházán találkoztam egy ismerőssel, aki most ugyanabban a házban lakik, s aki épen ezért várt az egyik kapitány szóába előt, hogy megtegye ugyanazt a feljelentést, amellyel én semmire sem mentem. A csatorna két év óta ott van a Varga-utcában, s bármiként mondtam — feljelentést tettem a háziur ellen, két esztendő alatt csupán egy alá nem irt jegyzőkönyv készült ebben az ügyben.

Ez az utóbbi panaszos levél, amely a közérdekkel leköszöltünk, olyan vádat tartalmaz, ami felett napirendre térni nem lehet.

Azok a panaszok, amelyeket eddig szellőztettünk, sok-sok ember egészségét akarták megvédelmezni, s így szabadkai szempontok szerint érthető, hogy senki sem törődött velük. De ez a panasz olyan, hogy muszáj legalább is még egy jegyzőkönyvet felvenni, aztán csergendezhet tovább a kis panamacsatorna.

Feladó szerkesztő: FENYVES FERENC.

KIADOTULAJDONOS:

A HUNGÁRIA KÖNYVNYOMDA
és
HEUMANN MÓR könyvkereskedése.

Könyvek, Zeneművek, Papíráruk, Iró- és rajzszerkek.

Jogi politikai, közgazdasági, szépirodalmi, társadalomtudományi könyvek havi részletfizetésre.

Irodai és levélpapírok, egyszerű és díszes írószerek, ugyszintén minden más irodai cikkek nagy választékban. Ügyvédi könyvek, izléses kivittelt nyomtatványok és írógépkelekek. Legalkalmasabban beszerezhető: 3266

HEUMANN MÓR

könyvkereskedő Szabadkán, Fő-ter.

Hungária könyvnyomdából

Szabadka sz. k. város nyomtatványszállítója
: SZABADKA, BATTHYANY-UTCA, :

ahol a nyomdászat legmodernebb technikai vívmányának megfelelőleg készülnek mindenféle nyomtatványok, magyar-, német-, szerb és bunyevác nyelven a legutányosabb árák szerint. : : :

Vendéglőskök és

koresmárosok

részére nélkülös lehetetlen.

A bornyilvántartási könyv

a törvényes bevételi és kiadási rovatokkal, utastással tartós és kemény kötésben 10 iv terjedelmű elég egy egész évre. Koresmáros és szállótulajdonosoknak a m. kir. földművelésügyi minisztérium rendelete értelmében feltétlenül szükséges a bor eladásiához valamint vételéhez. Kapható 2 korona 20 fillért, Vig. Zs. Sándor könyv- és papírk. Szabadkán, Főter. 3263

LEGUJABB.

Jaj a rossz fizetőknek!

Aradról jelentik: A magyarországi férfiszabók aradi országos nagygyűlése tegnap egyhangulag elfogadta azt a határozati javaslatot, hogy Budapestten országos irodát szervezen, amely a rossz fizetőket nyilvántartja.

Comptóarista

magyar és német nyelvben jártas felvétetik. Olyanok, kik malomban hasonló minőségben már működtek és bunyevácul is beszélnék előnyben részesülnek. Ajánlatok Szmolenszky és Társa gézmalomhoz intézendők. 3398

IGYUNK természetes kellemszén-savdusú:

Mohai

Ágnes

forrás vizet.

Feltűnő hatású, emésztési zavaroknál és hurutos bántalmaknál, az idegrendszer tevékenységét fokozza és borral egyitve közképeztül kellemes ízű szénsavas élvezeti savanyuviz.

Kiszárlás

természetes

MAGYAR

ásvány viz

Borszéki, az ásványvizek királyagymorbajok ellen Borhegyi, legjobb borviz Boholti, üdítő viz . . . Égőpatáki, idült gyomor-bajok a sárgaság ellen. Mátnási Sicilia, légsőhurut ellen . . . Stojkakukorbetegség ellen

FRISSTÖLTÉS.

Kapható: minden füzéskereskedésben és jobb vendéglőben, ugyanott az összes bel- és külföldi ásványviz és forrástermékek friss állapotban raktároz tartatnak. 3306

Főraktár: KLEIN GÉZA :
: nagykereskedőnél :
: SZABADKÁN. :
: : : : : : : : :

Ugyanott az összes bel és külföldi ásványvizek és forrástermékek kaphatók.

**Egy jó házból való
fiu tanonc
és egy
házi szolgáló
felvétetik**
Lövinger, Krisztháber és Spitzer
festék és gyarmatáru nagykeresek.

**„URANIA”
mozgó-színház**
Naponta 86-os gyalogezred zenekara játszik.

Műsor vasárnap és hétfőn:

1. Vilmos császár Bécsben.
2. Felült udvarlók.
3. Haza és a szerelem, dráma.
4. Hadihajók gyakorlata, tanulmányos.
5. Okos számár, humoros.
6. Gyermek hajfűrtje, dráma.
7. Szép nizzai nő, színes.

Helyárak: Pályahűlés I korona. I. hely 80 fill. II. hely 60 fill. III. hely 40 fill., Gyermek- és katona jegyek III-ik helyre 20 fill. a többi helyekre 20 fill. engedmény.

Előadások kezdete este 8 órakor. 3815

A n. érdemű közönség becses pártfogására számítva maradunk

teljes tisztelettel
az Igazgatóság.

5562 szám kig. 1909.

Árlejtési hirdetmény.

Topolya község elöljárósága a Bácsér topolyai ágának kizsujtására szerkesztett költségvetésben kitüntetett 10510 m³ azaz Tizezeröttszáz tíz köbméter föld kihányás, esetleges nád és kutuvágás és a netán szükségesnek mutakozó faszínázás munkálatainak biztosítása céljából versenytárgyalást hirdet.

A versenytárgyalás folyó évi szeptember hó 2-án, d. e. 10 órakor Topolya község háza tanácstermében köbméterenkint 60 fillér kikiáltási ár mellett fog nyilvános szóbeli árlejtés útján a legelőnyösebb ajánlattevőnek átadatni.

Árlejtetni szándékozók tartoznak az árlejtés megkezdése előtt 630 kor. 60 fillért készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírral az árverező községi bíró vagy helyettese kezéhez lefizetni.

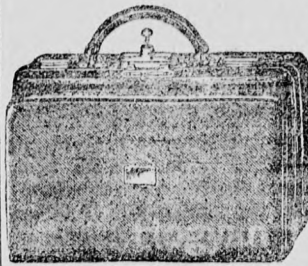
A kizsujtásra vonatkozó tervezet és költségvetés, ugy az árlejtési feltételek hivatalos órák alatt a községi jegyző irodájában betekintheők,

Topolya, 1909. évi augusztus hó 14-én.

Jedlicska Mihály
jegyző.

Fekete István
bíró.

Bőröndök

Utazási cikkek, kézi táskák, coupé-bőröndök, kalapdobozok, piaci táskák a legolcsóbb árban az egyedüli készítőnél

Schlager Henrik bőröndőszűel
Kosuth-utca 21. az udvarban.

Megrendelések és javítások jutányosan azonnal eszközöltnék.

NEMZETI szálloda kávéház helyiségében
a 86. gyalogezred zenekara **Füčík Gyula** karkar vezetője alatt:

HANGVERSENYT
rendez ma és holnap.
:: Belépti-díj nincs. :: 3408

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó egyszeri hirdetése 5 fillér, címző, valamint minden vasatagobottól szedett szó 3 fillér. A legkisebb hirdetés közzételti díja 60 fillér. Csak előleges készpénzfizetés mellett, ha közlésre alkalmas. Levélbeli tudakozásra pontosan felelünk (válaszbélyg.)

Gramofontulajdonosok!

Hanglemezek óriási választékban részletfizetésre is kaphatók

Molnár Jenőné
gramofon, kerékpár és varrógépjelében
Kazinczy-u. 2. 3373

HÁZ családi körülmények miatt eladó, I. kór, Katona-utca 446. sz. alatt. Bővebb értesítés a házban lakó Mendvői Jánosnál 3403

A Gyümölcs-főtérén

két nagy szoba, két bolti helyiségnek kiadó, esetleg egy jobbmódu vendéglős kormosának is kaphat hozzá mg 3 nagy szobát a hozzávaló helyiségekkel. Bővebbet Fürst-házban, Széchenyi-téren 3392

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű szülő tulajdonosokat, hogy háfam, saját műlakatos műhelyemben készült

BORPRESEK

ÉS SZŐLŐZÜZÖK

jóval olcsóbban beszerezhető mint a gyáraknál, minden nagyságban.

Tisztelettel
Itkovits Pál
8407
géplakatos, Barány-szálloda kis kőz.

Eladó sarok ház
= mely =
üzletnek
is alkalmas
V. kőr Péter-utca 73. szám
Bővebb értesítés ugyanott.

Frisch áruházában

FŐTÉR, (Otthon kávéház mellett)

levő egész áruaktár és a teljes készlet haláleset miatt teljesen leszállított árak mellett

áruba

:: bocsáttatik. ::

ARJEGYZÉK:

- 1 tuat férfi gallér . . . K 1.94
- 3 pár férfi kézelő . . . K —90
- gyermek és női kötények K —60
- 1 a selyem fejkendő . . . K 3.—
- 1 a delain fejkendő . . . K —80
- 1 férfi és női harisnya . . . K —36
- Bouse selymek . . . K 2.20
- Női sifon és vászon ingek K 1.80
- Női sifon hálókabát . . . K 2.40
- Férfi színes ingek . . . K 1.60
- Szövet leányka ruha . . . K 1.30

3 darab selyem nyakkendő I korona.

Különlegességek: 3391

Nyakkendők, csipkék, himzés, selyem zephyrek, fildekó harisnyák, zsebrendők, fehérnemük, selyem batisztok, valódi vászon asztalterítőn, gombok, bőrárúk.

Jó minőségű és igen olcsó árúk!

Vagy szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására adni, hogy **hideg-vizgyógyintézetemet** tetemesen megnagyobbítva a mai kor igényeinek megfelelőleg átalakítva és berendezve

folyó évi május hó 1-én megnyitottam és az év minden szakában nyitva marad. 3258

Javulva vannak: az Idegrendszer minden megbetegedésénél, azonfelül csúsz, köszvény, vészegénység, ideg- és izom-fájdalmak, fekélyek és különféle bőr-bajoknál, továbbá aványtölti kurául. Aliandó orvosi felügyelet mellett eszközöltnék: egész- és fél-fürdők, ülő-, kéz- és láb-fürdők, lemosások, ledörzsölések, száraz és nedves-begöngyöltések, zuhanások, villamosítás, massage-villany, nagy nyári-uszoda és mesterséges szénasvasfürdők. 30 darab fél-fürdő 12 korona. Az Intézet orvososa dr. Pollák Lajos. Rendel. lakásán d. u. 2 — 4-ig. Prospektussal közzététel szolgálat Intézet tulajdonosa

özy. **Jó Dezsőné**
a gőztréd épületben.

Feltűnő szépen fest, tisztít és remekül vasal

női-, férfi- és gyermek-ruhákat, függönyöket, csipke bluzokat és princesz ruhákat a leg egyszerűbbtől a legdrágábbig aránylag olcsó árért a legújabb és legjobb módszer szerint

Schuber Lajos Szabadka.

IPARÜZEM TELEP:
Bercesnyil-utca 314. sz. alatt.

GYÚJTÓ TELEP:
Palics-bazár és Sefcsits Mátyas divat-üzletében Kosuth-u.

FIÓK ÜZLET: 3288
Kazinczy- (Gombkötő) u. 2. Roth-ház.